

Institut za biljne i genetske resurse u Sadovu predstavio je svoj uspješan veliki oplemenjivački projekt.

Автор(и): гл. ас. д-р Иван Алексиев, от ИРГР в Садово

Дата: 15.06.2021 Брой: 6/2021

U Institutu za biljne genetičke resurse „K. Malkov“ održan je tradicionalni „Dan poljoprivrednika u Sadovu“. Otvorila ga je direktorica Instituta izv. prof. dr. sc. Katya Uzundzhaleva; čestitke su uputili zamjenik ministra poljoprivrede, hrane i šumarstva Georgi Sabev, predsjednik Poljoprivredne akademije prof. Martin Banov i rektorica Poljoprivrednog sveučilišta u Plovdivu prof. Hristina Yancheva. Forumu su prisustvovali akademici Atanas Atanasov, Vasil Sgurev i Ivan Popchev, brojni poslovni partneri, studenti, predstavnici medija i poljoprivrednici iz cijele zemlje.

Na demonstracijskom polju Instituta gosti su upoznati s uvjetima za razvoj ozimih žitarica tijekom godine. Naglašeno je da su oni iznimno povoljni za središnju južnu Bugarsku i da je postavljanje reproduktivnih organa, poput duljine klasa, broja klasica i broja cvjetova, blizu optimuma za svaku sortu. To je preduvjet za vrlo dobru žetvu.

Slijedila je prezentacija oplemenjivanja pšenice u Sadovu. Demonstracija je započela s jednom od najpopularnijih sorti – Sadovo 1. Karakteriziraju je stabilni prinosi kroz godine i izvanredna ekološka plastičnost rasprostranjenja. Pobeda je dugogodišnji, trajni standard za Grupu A – jake pšenice; ističe se visokim pokazateljima pekarske kvalitete i vrlo dobrom otpornošću na zimu. Boryana, Fermer i Gizda su „ekonomske“ sorte; one bolje iskorištavaju hranjive tvari iz tla od drugih sorti te su stoga prikladne za siromašnija tla, pri nižim dozama gnojidbe, kao i za organsku poljoprivredu. Boryana je vrlo ujednačena, Fermer ima izvrsne pekarske kvalitete, a Gizda ima visoku produktivnu izbojnost. Murgavets je trenutno jedina osjata sorta, karakterizirana visokim prinosom i jakim interesom lovočuvara za nju. Gea 1 je jedna od najprinosnijih, kratkih bugarskih sorti. Nikolay je nešto kasnija i otporna na niz bolesti pšenice. Nikibo je visokoprinosna sorta, stvorena uz sudjelovanje Preloma, od kojeg je preuzela visoki prinosni potencijal, ali je oko 10 cm niža. Karakterizira je vrlo velik klas, izvrsna otpornost na sušu, te se preporučuje za plodna tla s uravnoteženom gnojidbom, koja nagrađuje vrlo visokim prinosima. Ginra je nova sorta, stvorena nakon masovnog širenja novih rasa žute hrđe, na koju je otporna. Visokoprinosna je, s vrlo velikim zrnom.

Posebna pozornost posvećena je najnovijim oplemenjivačkim dostignućima – visokoprinosnoj Naditi i kvalitetnom Sashetsu. Nadita je registrirana 2018. godine i ističe se izvrsnom produktivnom izbojnošću, vrlo dobrom tolerancijom na hladnoću i visokom hektolitarskom masom. U pokusima Izvršne agencije za ispitivanje sorti, terensku inspekciju i kontrolu sjemena u sjevernoj Bugarskoj pokazala je rezultate preko 1000 kg/ha i nadmašila standarde Avenue i Annapurna. Sashets je registriran 2020. godine i pobijedio je na natječaju za inovacije na AGRA-i 2020. Pripada Grupi A i kombinira izvrsne pekarske kvalitete s visokim prinosom. Predstavljena je i sorta tvrde pšenice Denitsa, koja je niska, nelegava, s izvrsnom otpornošću na zimu i dobrim parametrima za vrstu, kao i sorta ječma Potok, koja se ističe visokim prinosom, vrlo dobrom otpornošću na zimu i niskom sjemenom normom.

Za entuzijaste organske poljoprivrede demonstrirane su jedina bugarska sorta raži Millennium, uvrštena u službeni sortni popis zemlje, proljetna gola zob Mina i jedna od rijetkih sorti ozime ljuskaste zobi – Kaloyan. U ovoj skupini je i sorta tritikalea Rozhen, koja uživa široku popularnost i jedna je od najtraženijih sorti. Može se koristiti i za stočnu hranu i posebno je prikladna za mješavine s sortama ozime grahorice. Kao najprikladnija

sorta za takve mješavine predstavljena je sorta ozime stočne grahorice Mir, koja doseže visinu do 1,5 m i osigurava do 4–5 t zelene mase po hektaru.

Institut za biljne genetičke resurse u Sadovu radi sa svim ratarskim kulturama i nudi i široku raznolikost alternativnih vrsta. I ove godine gosti su upoznati s razlikama između jednozrnog i dvoznog pirastog pšenika, s medonosnom facelijom, s mogućnostima uzgoja uljanog lana, s ljekovitom grahoricom, sa zanimljivim grahom, za kojeg je razvijena sorta Hrisi, s kasnoproletnim sirom; radi se i s nedavno popularnim šafranom, kao i s drugim alternativnim kulturama.

Također je skrenuta pozornost na veliki inozemni interes posljednjih godina za sorte kikirikija iz Sadova. U 2020. godini 95% proizvedenog sjemena kikirikija plasirano je u Austriju, Njemačku, Švicarsku, Italiju i, po prvi put, u Portugal i Francusku. Postoji i interes za oplemenjivanje sezama za mehaniziranu uzgoj. Ove godine prava na jednu sortu sezama prodana su u Bugarskoj, a trenutno pregovaramo s francuskom tvrtkom o financiranju i kupnji nove sorte sezama s bijelim omotačem sjemena.

Svim gostima pružena je mogućnost posjeta Nacionalnoj biljnoj genetskoj banci i specijaliziranom botaničkom vrtu. Na završnoj raspravi upućeni su brojni zahtjevi za kupnju sjemena različitih kultura.